

YANLIŞ OLAN, 1983 VE SONRASI NAMAZ VAKİTLERİNİN AÇIKLAMASI (1)

«Göklerin ve yerin yaratılışında, gece ile gündüzün birbiri ardınca gelmesinde akıl sâhiblerine şüphesiz deliller vardır.» (Sûre : 3/190)		«Ey Muhammed! Sen, sevdiğini doğru yola erdirtiremezsin, ama Allah, dilediğini doğru yola erdirtir. Doğru yola girecekleri en iyi O bilir.» (Sûre : 28/56)						
Kasım : 54 Gün : 365 Kalan : 0	Bağdat'ın fethi (1534)	Rumi Mali : 18 Kânun-u Evvel 1398						
<div style="text-align: center;"> <p>31 15 R. evvel 1403 ARALIK 1982 CUMA</p> </div>	ŞEHİRLER	İms.	Güneş	Öğle	İkindi	Akşam	Yatsı	Kible S
	Amasya	6 07	7 53	12 49	15 07	17 25	19 01	11 54
	Ankara	6 18	8 03	13 01	15 21	17 39	19 14	11 32
	Çankırı	6 16	8 02	12 58	15 16	17 34	19 10	11 41
	Çorum	6 11	7 57	12 53	15 11	17 29	19 05	11 48
	Giresun	5 57	7 44	12 39	14 56	17 14	18 50	12 13
	Gümüşhane	5 53	7 39	12 35	14 53	17 11	18 47	12 22
	İstanbul	6 35	8 22	13 17	15 34	17 25	19 28	11 12
	İzmir	6 39	8 22	13 24	15 49	18 06	19 39	10 46
	Kastamonu	6 17	8 05	12 58	15 13	17 31	19 09	11 45
	Rize	5 49	7 36	12 31	14 48	17 06	18 42	12 28
	Samsun	6 07	7 55	12 48	15 03	17 21	18 59	12 00
	Sinop	6 12	8 01	12 53	15 06	17 25	19 03	11 54
	Ordu	5 59	7 46	12 41	14 58	17 16	18 52	12 10
	Tokat	6 05	7 51	12 47	15 05	17 23	18 59	12 00
Trabzon	5 52	7 39	12 34	14 51	17 09	18 45	12 22	
Zonguldak	6 25	8 13	13 06	15 21	17 39	19 17	11 32	
Ankara		6 18	8 03	13 01	15 21	17 39	19 14	11 32
Ankara		6 38	8 03	12 56	15 19	17 40	19 05	11 33
Ey insan oğulları! Her mescide güzel elbiselerinizi giyinerek gidin; yiyin için fakat israf etmeyin, çünkü Allah müsrifleri sevmez. Sûre : 7/31		arz ibâdetlerden sonra, Allâh yanında amellerin en sevgilisi (nizâsına muvâlık olanı), müslümanın kalbine sevinç koymaktır.» Hadis						
Kasım : 55 Gün : 1 Kalan : 364	Yılbaş (Resmî Tatil)	Rumi Mali : 19 Kânunuevvel 1398						
<div style="text-align: center;"> <p>1 16 R. evvel 1403 OCAK 1983 CUMARTESİ</p> </div>	ŞEHİRLER	İms.	Güneş	Öğle	İkindi	Akşam	Yatsı	Kible S
	Amasya	6 22	7 53	12 53	15 06	17 27	18 53	11 56
	Çankırı	6 31	8 02	12 53	15 15	17 36	19 02	11 41
	Çorum	6 25	7 57	12 48	15 10	17 30	18 56	11 50
	Giresun	6 12	7 44	12 34	14 55	17 16	18 42	12 14
	Gümüşhane	6 07	7 38	12 30	14 52	17 13	18 38	12 21
	Kastamonu	6 31	8 04	12 53	15 12	17 33	19 00	11 44
	Rize	6 04	7 36	12 26	14 46	17 07	18 33	12 28
	Samsun	6 21	7 53	12 43	15 02	17 23	18 50	12 00
	Sinop	6 27	8 00	12 47	15 05	17 25	18 53	11 54
	Ordu	6 14	7 46	12 36	14 57	17 17	18 44	12 10
	Tokat	6 19	7 49	12 42	15 04	17 25	18 50	12 00
	Trabzon	6 07	7 39	12 29	14 50	17 10	18 37	12 23
	Zonguldak	6 39	8 12	13 01	15 20	17 40	19 07	11 32
	Ankara	6 38	8 03	12 56	15 19	17 40	19 05	11 33
Izmir	6 53	8 21	13 19	15 47	18 08	19 31	10 45	
İstanbul	6 50	8 22	13 12	15 32	17 53	19 19	11 13	

Yukarıda görüldüğü gibi, namaz vakitleri Diyanet İşleri Başkanlığı tarafından 1 Ocak 1983 gününden itibaren değiştirilmiştir. Yer küresi ile güneşte ve hareketlerinde, hiçbir değişiklik olmadığı hâlde, bir günde imsakte **Ankara** için **20 dakika** ileri, yatsıda **9 dakika** geri alınmak sureti ile değiştirilmiştir. Bunun ilmî izahı yoktur. Aşırı temkin ile de alakası yoktur. İlmen ve astronomik zaruretine binaen temkin müddetinin kullanılması şarttır. Kullanılmazsa yanlıştır.

1982 ve dahâ önceki yıllarda, takvîmlerde bildirilen imsâk vakitleri için uygulanan ve **(-19)** derece olan güneşin ufku altındaki yükseklik açısı, 1983 senesinden itibaren, **(-18)** derece alınmıştır. Bunun hiçbir şer'î, ilmî ve astronomik mesnedi de yoktur. Böylece 1983 senesinden itibaren bütün takvimlerde neşr edilen doğru vakitler terk edilerek, İslâm âleminin birlik ve beraberliğinden ayrılmıştır. Çünkü **(-18)** derece, islâm âlimleri ve islâm astronomi mütehasşislerinin ittifakla bildirdikleri, beyâzlığın doğudaki ufuk hattında bir nokta hâlinde görülmesi şeklinde değil de, Avrupalıların beyâzlığın ufukda yayılması şeklinde bildirdikleri "**Astronomik tan**"a âid olan irtifâ'dır. Hem Güneşin ufku altındaki açısını, **(-18)** derece almakla ve hem de bütün islâm astronomi âlimlerinin doğru imsâk ve yatsı vakitlerini bulmak için, hesâblarda astronomi ilminin icâbı olarak kullandıkları temkin müddetini de kaldırmakla, bu iki değişikliğin neticesinde, imsâk vaktinde yaklaşık (Türkiye gibi arz derecesi 36-42 derece arasında kalan yerlerde) 15-20 dakikaya varan ve yatsı vaktinde de temkin müddetini kaldırarak 10 dakikaya varan farklar ortaya çıkmıştır. Yani, oruca Türkiyede gerçek imsâk vaktinden, takriben 15-20 dakika sonra başlanmakta, 15-20 dakika dahâ yeme ve içmeye devâm edilmekte ve tutulan oruçlar da fâsid olmaktadır. Böyle imsâk vakitlerine

uyularak tutulan orucular fâsîd olduğundan, kazâ edilmeleri lâzımdır. Yatsı vaktinde de 10 dakikaya varan farklarla yatsı namazının farzına da vakit girmeden başlandığı için, bu namazın kazâ edilmesi icâb eder.

Temkin müddeti lâlettayin bir müddet değildir. Her birinin ayrı ayrı formülleri veya hesâbla bulunarak hazırlanan cedvelleri olan, birbirlerinden farklı 4 unsurun bulunup, aralarındaki işlemleri de yapılarak elde edilen müddet olup, bu temkin müddeti astronomik formülle bulunan öğleden evvelki vakitlerden çıkarılarak, öğleden sonraki vakitlere ilâve edilerek takvimlere yazılan doğru namaz vakitleri bulunur. [Temkin Cedveli için buraya tıklayınız.](#) Temkin müddetini kaldırmak, doğru namaz vakitlerini ortadan kaldırmak demektir. Her namaz için ayrı ayrı temkinler yoktur. Temkin müddeti bir ihtiyat zamanı değildir. Temkin mikdârını bir ihtiyât zemânı zan ederek, imsâk vaktini 3-4 dakika gecikdirenin orucu ve gurûbu (akşamı) 3-4 dakika öne alanın orucu ve akşam nemâzının fâsîd olacağı (**Dürr-i yektâ**) da yazılıdır.

[“Temkin Müddeti” hakkında teferruatlı malûmat için buraya tıklayınız.](#)

Nitekim Diyanet’in ilgili yetkilileri ile takvim temsilcilerinin de katıldığı, Diyanet İşleri Başkanlığında yapılan **26.05.1992** târîhli toplantıda, Diyanet İşleri Başkanlığı uzman yetkilisi Arif Çöklü’nün, uzun yıllar yapmış olduğu gözlemlerden elde ettiği sonuçlar da göz önünde bulundurularak, **imsâk vakti hesâbında 19 derecenin esâs alınması** ve **Türkiyede temkin müddetinin 10 dakika olarak kullanılmasının uygun olduğu** husûsunda sağlanan mutabakat neticesinde, toplantıya katılan uzman yetkilisi Arif Çöklü ile Diyanet İşleri Başkanlığının Astronomu ve Vakıt Hesâblama Şube Müdürü de dâhil, hey’etteki takvim temsilcilerinin imzaları ile tanzim edilen “**Zabit**”la da, 1982 ve evvelindeki vakitlerin doğruluğu sabittir.

DOĞRU OLAN, 1982 VE EVVELİ NAMAZ VAKİTLERİNİN AÇIKLAMASI (2)

Türkiye Takvimi’ndeki, internette de neşr edilen oruc ve namaz vakitleri, Osmanlı âlimlerinin en yüksek makamı olan **Meşihat-i İslâmiyye**’nin hazırladığı 1916 senesi **İlmiyye Sâl Nâmesi** isimindeki takvimden ve İstanbul Üniversitesi Kandilli Rasathanesi’nin 1958 tarih ve 14 sayılı **Türkiye’ye Mahsûs Evkât-ı Şer’iyye** kitabından alınmıştır. Aynı vakitler için, 1926 senesindeki **Takvim-i Ziya’da** diyor ki: “**İşbu takvim, Diyanet İşleri Riyaseti Heyet-i Müşâveresi tarafından tetkik edilip, riyaset-i celîlenin tasdiki ile tab’ edilmiştir.**”

Doğru namaz vakitlerinin değiştirilmemesi hususunda, Elmalılı Hamdi Yazır, Sebîl-ürreşâd Mecmuası’nın 22. cildinde tafsilâtli malumat vermiştir. 1983’e kadar, Türkiye’de temkin zamanını ve imsakte güneşin ufuktan yükseklik açısını kimse değiştirmemiş, bütün âlimler, velîler, şeyhülislâmlar, müftüler, bütün Müslümanlar, asırlar boyunca namazlarını bu şer’î vakitlerinde kılmışlar ve orucularına bu vakitlerde başlamışlardır. Takvimimizde temkin zamanı ve güneşin imsakte ufkun altındaki yükseklik açısı değiştirilmemiş, namaz ve oruç vakitleri, doğru olarak bildirilmiştir.

İmsak vakti: Dört mezhepte de şer’î gecenin sonunda, fecr-i sâdik denilen beyazlığın ufuk hattının bir noktasında görülmesi ile, yani, Güneş ufuk hattına -19 derece yaklaşınca başlar. Oruç da, bu vakitte başlar.

İslâm alimleri ve İslâm astronomi mütehasşisleri, 1982 senesi ve evvelinde, imsak vaktinde güneşin ufkun altında (-19) derece olduğunda ittifak, yani söz birliği etmişlerdir. Bu ittifak, hem Diyanet İşleri Başkanlığı’nın kuruluşundan, 1982 senesine kadar muhtelif yazılarında ve hâlen yayında olan sitelerinde de bildirilmiştir. Meselâ; 1958 senesinde bir köşe yazarına verilen cevap yazısında, 13.08.2010 tarihinde bir okuyucusunun sualine cevabında, 17.07.2013 tarihindeki **“Basın Açıklaması”**nda açıkça bu söz birliği ifade edilmektedir. 1400 seneden beri de, imsak vakti hesabında, ufkun altında (-19) derece uygulanagelmıştır. T.C. Boğaziçi Üniversitesi Kandilli Rasathanesi’nin 08.07.1992 tarih ve 1354 sayılı yazısı ile de, bu söz birliği teyid ve ifade edilmiştir. 1983 ve daha sonraki senelerde, imsak vakti hesabında (-18) derece kullanılmış ve temkinsiz imsak ve yatsı vakitleri verilmiştir. Öğle ve ikinci vakitlerinde de, zaruri olan temkin müddeti azaltılmıştır. Bu şekilde verilen vakitlerin hepsi yanlıştır. 1898 senesinde Maarif nezaretince bastırılan,

Muhtasar İlm-i Heyet isimli kitapda, “**Güneş, ufka -19 derece yaklaşınca, fecirden temkin çıkarılmakla imsak bulunur.**” demektedir.

Bütün vakitlerde, Türkiye’de 10 dakika temkin kullanılmaktadır. Diyânet İşleri Başkanlığı’nın 13.08.2010’da bir okuyucusunun suâline verdiği cevap yazısında; “**Halife Me’mûn [198 (m.813) tarihinden itibaren] zamanından beri yatsı ve imsak vakitleri, bu (yatsı için -17°, imsak için -19°) değerlere göre tespit edilmiştir.**” şeklinde bildirilmiştir.

17.07.2013 tarihindeki, linki hemen aşağıda bildirilen basın açıklamasında ise; “**1949 yılında Diyanet İşleri Başkanı Ahmet Hamdi Akseki’nin talimatıyla Kandilli Rasathanesi’nin kurucusu Prof. Fatin Gökmen Başkanlığında; Kâmil Mîrâs, İstanbul Müftüsü Ömer Nasuhi Bilmen, Eyyüp Müftüsü İsmail Habib Erzen ve Muvakkit Yusuf Ziya Gökçe’den oluşan komisyon da imsakın belirlenmesi için -19 dereceyi esas almıştır.**” denilmektedir.

(<http://diyanet.gov.tr/tr/icerik/basin-aciklamasi/8204?getEnglish=8204>)

(<https://www.diyanet.gov.tr/tr/icerik/imsak-vakitlerinin-belirlenmesi-usulu-ile-ilgili-aciklama/6275?getEnglish=>)

İslâm astronomi mütehasısları tarafından, evvelce yazılan sayısız muteber ve kıymetli kaynaklardan sadece bazıları kısaca aşağıdadır.

İbni Yunus (Vefâtı, hicrî 399 [milâdî 1009]), **İbni Şâtır** (Vefâtı, hicrî 777 [milâdî 1375]) (**En-nef’ul’âm**) kitâbında, çağdaşı **El- Halîlinin tablolarında, Kedûsî (Rub’-ı Dâire)** kitabında, (Mekteb-i bahriye-i şâhâne), fenn-i hey’et muallimi yüzbaşı **Mustafa Hilmi efendi**, 1306 [m.1888] baskılı (**Heyet-i felekiyye**) kitâbında, Erzurumlu İbrâhîm Hakkı hazretlerinin **Evkât-i Şer’iyye Cedvelleri** ile (**Mi’yâr-ül-evkât**) kitabında, **Ahmed Ziyâ Bey** (Vefâtı hicrî 1355) (**Rub-ı dâirenin sûret-i isti’mâli**) kitâbında, imsak ve yatsıda güneşin ufuktan yükseklik açıları ile temkin hakkında kıymetli ve doğru bilgiler mevcuttur. **Bütün bu kaynaklardan çıkan netice şudur: Temkinsiz ve güneşin ufkun altındaki yükseklik açısı (-18) derece alınarak hesap edilen imsak vakitleri yanlıştır.**

İslâm âlimleri asırlardan beri, imsak vaktinde Güneş’in ufkun altında -19 derece olduğunu anlamışlar, diğer rakkamların doğru olmadığını bildirmişlerdir. Fetva da böyledir. Müctehid olmayanların bu fetvayı değiştirmeye hakları yoktur. Fetvaya uymayan ibâdetler, sahîh olmaz.

Dolayısıyla, **kolaylaştırma ilkesi** ifadesi kullanılarak, 1983 senesinden itibaren namaz vakitlerinde yapılan değişikliklerle doğru vakitler ortadan kaldırıldığından, bu yanlış vakitlere uyularak kılınan namazlar ve tutulan oruçlar da fâsid olduğundan, kazâ edilmeleri lâzımdır. Doğru Namaz Vakitleri ile ilgili geniş açıklamamız, **www.turktakvim.com** adresinin, sağ üst kısmındaki **Önemli Linkler** başlığında bulunmaktadır.

TÜRKİYE TAKVİMİ
VAKİT HESÂBLAMA HEY’ETİ

E-posta adresimiz: bilgi@turktakvim.com